

VIII kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI KULTURY
I ŚRODKÓW PRZEKAZU
(NR 87)
z dnia 8 listopada 2017 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 87)

8 listopada 2017 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Babinetza (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie upamiętnienia 650. rocznicy nadania przez Kazimierza Wielkiego przywileju dla Ormian w Polsce (druk nr 1952);

– pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego w 150. rocznicę urodzin i 80. rocznicę śmierci (druk nr 1954).

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Góral** i **Eliza Kalita** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz**, **Piotr Podczaski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. Stwierdzam kworum i przyjęcie protokołów od 81. do 84. posiedzeń Komisji wobec niewniesienia do nich zastrzeżeń. Witam serdecznie wszystkich państwa obecnych na dzisiejszym posiedzeniu.

Dzisiejszy porządek posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu obejmuje punkty: po pierwsze, pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie upamiętnienia 650. rocznicy nadania przez Kazimierza Wielkiego przywileju dla Ormian w Polsce (druk nr 1952) – uzasadnia pan poseł Tadeusz Woźniak i punkt drugi: pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego w 150. rocznicę urodzin i 80. rocznicę śmierci (druk nr 1954) – uzasadnia pan poseł Bartłomiej Wróblewski. Czy są uwagi do porządku obrad? Nie słyszę, nie ma uwag. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu pierwszego porządku dziennego: pierwsze czytanie projektu uchwały z druku nr 1952, czyli projektu uchwały w sprawie upamiętnienia 650. rocznicy nadania przez Kazimierza Wielkiego przywileju dla Ormian w Polsce. Bardzo proszę pana posła Tadeusza Woźniaka o uzasadnienie projektu uchwały. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, nie chciałbym zbyt długo uzasadniać, ponieważ ponad wszelką wątpliwość wydaje się uzasadnione podjęcie przez Sejm uchwały w sprawie 650-lecia nadania przywileju dla Ormian, a prawdę powiedziawszy przywileju nadanego arcybiskupowi Grzegorzowi, który otrzymał zgodę na pełnoprawne osiedlenie się we Lwowie i któremu także nadano jurysdykcję nad wszystkimi Ormianami na ziemiach polskich. Ten dokument króla Kazimierza Wielkiego wyrażał zgodę na założenie biskupstwa ormiańskiego we Lwowie.

Państwo polskie na przestrzeni wieków, bo praktycznie od XI wieku, przyjmowało Ormian na swoje ziemie, gdzie emigrowali ze względu na burzliwe dzieje narodu ormiańskiego i z czasem coraz większa liczba Ormian pojawiała się na ziemiach polskich. Właściwie można powiedzieć, że pewne przywileje nadano im także wcześniej, szczególnie przy lokowaniu np. Lwowa na prawie magdeburskim, kiedy król Kazimierz III Wielki wyraził zgodę, aby Ormianie mogli w relacjach wzajemnych posługiwać się własnym

prawem i tradycją narodową. Tutaj Polska wykazywała tę piękną wielowiekową tolerancję dla przybyszów z innych narodów. Jeśli chodzi o Ormian, to przez cały okres wielowiekowego pobytu na ziemiach polskich jest ich uczestnictwo w dziejach państwa polskiego, ich szczytne tradycje, a także pamięć o tym, że wielu Ormian walczyło za Polskę, walczyło o jej niepodległość, walczyło przy boku poszczególnych władców polskich. Walczyli pod Wiedniem, walczyli o niepodległość Polski, walczyli w czasie II wojny światowej, a Ormianka stała się matką chrzestną nieznanego żołnierza, który spoczywa dzisiaj na pl. Piłsudskiego, pamiętając o swoim synu, który zginął we Lwowie jako obrońca Lwowa.

Aby już nie przedłużać tego wstępu, pragnę prosić Wysoką Komisję o to, aby przychylnie ustosunkowała się do projektu uchwały zamieszczonego w druku nr 1952. Jednocześnie jako wnioskodawca, po dogłębnej analizie zapisów tego projektu, pragnę zgłosić poprawki. Rozumiem, że poprawki należałoby przejąć.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, ale już w trakcie rozpatrywania szczegółowego.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Tak.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. W trakcie rozpatrywania wrócimy do sprawy poprawki.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Bardzo proszę.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To już wszystko, tak?

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Chętnie odpowiem na pytania, jeżeli będą.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Bardzo dziękujemy panu posłowi za przedstawienie projektu, jego uzasadnienia i w ogóle za tę inicjatywę.

Otwieram debatę ogólną o projekcie. Czy są pytania państwa posłów, uwagi do idei? Jeśli nie, to dziękuję bardzo. Rozumiem, że nie został złożony wniosek o odrzucenie projektu. W związku z tym stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu uchwały. Zaczynamy od tytułu uchwały. Czy są uwagi do tytułu projektu uchwały? Proszę bardzo, pan poseł Tadeusz Woźniak.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Proponuję, aby w tytule uchwały po słowach „nadania przez” dopisać słowo „króla”, żeby wyraźnie wskazać, że to był król Polski, który nadawał prawo dla Ormian na ziemiach polskich.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Czy są jakieś inne uwagi do tytułu uchwały? Jeśli nie ma, to czy jest zgoda (oczywiście tę poprawkę przejmujemy) na przyjęcie tytułu uchwały wraz z poprawką? Jest zgoda. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do pierwszego akapitu. Czy są uwagi do pierwszego akapitu? Czy są uwagi do pierwszego akapitu? Proszę bardzo – pan poseł Tadeusz Woźniak.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

W pierwszym akapicie proponuję, aby słowa „W 2017 r.” zastąpić słowami: „Przez cały 2017 r.” oraz skreślić słowo „szczególny”. Uzasadniam, dlaczego. Praktycznie ten jubileusz przypadał już wiele miesięcy temu, bo to początek roku, a społeczność ormiańska, także delegacje Ormian, które przybywają do Polski, przez cały rok świętują to wydarzenie. Odbывały się wystawy, spotkania, koncerty. W niedługim czasie będzie kolejne wydarzenie organizowane przez społeczność ormiańską, więc myślę, że sformułowanie:

„Przez cały 2017 r. społeczność ormiańska w Polsce obchodzi jubileusz” będzie właściwsze. Z kolei wydaje się, że słowo „jubileusz” nie jest tu potrzebne. Jubileusz to jubileusz.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Jak przez cały rok, to nie szczególnie, tylko przez cały rok. Jeszcze Biuro Legislacyjne – też ma poprawki. Proszę bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Po tej poprawce do tego akapitu mamy jedną uwagę, żeby zrezygnować z przecinka między wyrazami „przywileju” i „zezwalającego”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, myślę, że oczywiście też możemy przyjąć. To jest jedyna poprawka Biura Legislacyjnego, tak? Dobrze. Czy są jeszcze uwagi? Proszę bardzo, pan poseł Krzysztof Czabański.

Poseł Krzysztof Czabański (PiS):

Przywilej jest czymś szczególnym, w związku z tym myślę, że sformułowanie „szczególny przywilej” nie brzmi za zęcznie.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Były słowa „szczególny jubileusz”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Pan poseł zrezygnował ze słowa „szczególny”.

Poseł Krzysztof Czabański (PiS):

Rozumiem, przepraszam bardzo, źle usłyszałem.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Zatem nie ma tego problemu, tak? Ale zawsze możemy skreślić coś, czego nie ma, to będzie prostsze. W takim razie to są wszystkie uwagi i poprawki do pierwszego akapitu.

Czy jest zgoda, abyśmy przyjęli pierwszy akapit z poprawkami pana posła Tadeusza Woźniaka i Biura Legislacyjnego? Jest zgoda. Pierwszy akapit został przyjęty.

Przechodzimy do akapitu drugiego. Proszę bardzo, pan poseł Tadeusz Woźniak.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

W akapicie drugim w zdaniu pierwszym proponuję postawić przecinek po słowach „wsze czasy”, skreślić słowa w nawiasie: „(zwanemu Wielkim)”, słowo „osiedlanie” zastąpić słowem „osiedlenie” oraz po słowie „Królestwa” dodać „Polskiego”. W zdaniu drugim po słowie „podwaliny” skreślić słowo „do” i po słowie „następnie” skreślić słowo „do”. Wówczas akapit drugi brzmiałby następująco: „Ustanowienie Lwowa siedzibą biskupstwa ormiańskiego po wsze czasy, zezwalało arcybiskupowi Grzegorzowi na pełnoprawne osiedlenie się w mieście, pozostanie przy swojej wierze, praktykowanie jej zgodnie z tradycją i zwyczajami oraz sprawowanie jurysdykcji nad ludnością ormiańską zamieszkałą na całym terytorium Królestwa Polskiego. Przywilej ten stworzył istotne podwaliny przyspieszenia integracji obu narodów w duchu współpracy i poszanowania praw, a następnie uzyskania przez Ormian statusu pełnoprawnych obywateli Rzeczypospolitej”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, teraz Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Szanowni państwo, do tego akapitu przede wszystkim mamy pytanie. Czy „pełnoprawne osiedlanie się” i „pozostanie przy swojej wierze” odnosi się do arcybiskupa Grzegorza czy do wszystkich Ormian? Brzmienie, które jest w tej chwili i brzmienie po poprawce sugeruje, że odnosi się to tylko do arcybiskupa Grzegorza. Językoznawcy zaproponowali troszeczkę inny zapis tego akapitu. Jeżeli mogłabym odczytać...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

„Ustanowienie Lwowa siedzibą biskupstwa ormiańskiego po wsze czasy zezwalało na pełnoprawne osiedlanie się Ormian w mieście, umożliwiało im pozostanie przy swojej wierze, praktykowanie jej zgodnie z tradycją i zwyczajami oraz uprawniało arcybiskupa Grzegorza, zwanego Wielkim, do sprawowania jurysdykcji nad ludnością ormiańską zamieszkałą na terytorium całego królestwa. Nadanie tego przywileju stworzyło istotne podwaliny pod integrację obu narodów w duchu współpracy i poszanowania wzajemnych praw, a następnie uzyskanie przez Ormian statusu pełnoprawnych obywateli Rzeczypospolitej”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy można byłoby prosić pana posła o dostarczenie tych poprawek? Rozumiem, że pan poseł ma na piśmie swoje poprawki...

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Tak jest.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

...byśmy mogli spróbować jakoś to połączyć. Proszę bardzo – pan poseł Dariusz Piontkowski i pani poseł Barbara Bubula.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Mam propozycję, abyśmy w akapicie drugim jako tekst zasadniczy potraktowali...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Przepraszam, chwileczkę. Już mam te poprawki. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Abyśmy potraktowali jako tekst zasadniczy tekst zaproponowany przez Biuro Legislacyjne z ewentualnymi poprawkami, które przedstawił pan poseł. Jeżeli uznaje, że określenie „zwanego Wielkim” nie jest potrzebne, to spokojnie można wykreślić i przy „Królestwie” dodać „Polskiego” – wtedy oczywiście wielkimi literami. To konsumowałoby poprawki pana posła, a jednocześnie chyba pozwoliłoby stylistycznie i znaczeniowo ująć to, o co chodziło panu posłowi. Rzeczywiście przywilej dawał prawa Ormianom a nie arcybiskupowi, więc kolejność przedstawiona przez Biuro Legislacyjne wydaje się bardziej prawdziwa.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, myślę, że to jest właśnie kierunek już łączący teksty poprawek i intencje. Proszę bardzo, czy jeszcze pani poseł Barbara Bubula?

Poseł Barbara Bubula (PiS):

Ja dokładnie to samo co pan poseł Piontkowski.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, dziękuję bardzo.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Brzmienie akapitu drugiego zaproponowane przez Biuro Legislacyjne jest dość uniwersalne, natomiast z tego, co ja się orientuję, wynika, że przywilej był nadany właśnie specjalnie dla arcybiskupa Grzegorza. To biskupstwo było ustanowione wcześniej, ale nie było do końca uznawane i dopiero król uznał to biskupstwo we Lwowie. Pozwolił na oficjalne, formalne osiedlenie się jako biskupowi lwowskiemu i nadał mu prawo sprawowania jurysdykcji nad wszystkimi Ormianami w Królestwie Polskim.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Rozumiem, że w ramach poprawek Biura Legislacyjnego nie usuwamy zapisu o arcybiskupie Grzegorzu, prawda? Pozostaje arcybiskup Grzegorz, tylko idąc za intencją pana posła rezygnowalibyśmy ze sformułowania „zwanego Wielkim”.

Posel Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Już patrzę, przepraszam bardzo, niedawno dostałem poprawki, które proponuje Biuro Legislacyjne.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To teraz może pani poseł Barbara Bubula, a potem wrócimy do pana posła. Proszę bardzo.

Posel Barbara Bubula (PiS):

Wydaje mi się, że nie ma sprzeczności między tym, co zaproponowało Biuro Legislacyjne a tym, co mówi pan poseł, dlatego że w konsekwencji nadania tego pozwolenia dla biskupa były przywileje dla Ormian. Dokonujemy pewnego skrótu myślowego. W tym, co pierwotnie zaproponował pan poseł, autorzy projektu, nie była zaznaczona ta konsekwencja w postaci uprzywilejowania wszystkich Ormian. Dzięki temu uzyskujemy taki efekt, że informujemy o tym, że nadanie jurysdykcji arcybiskupowi było istotnym faktem historycznym, ale konsekwencją było to, że Ormianie dostali te przywileje. Wydaje mi się, że nie ma tutaj błędu historycznego, ponieważ dokonujemy pewnej interpretacji tego faktu w uchwale dokonując – można powiedzieć – przeniesienia tego, o czym mówił pan poseł, na wszystkich Ormian.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, myślę, że to bardzo trafne. Proszę bardzo, jeszcze pan poseł.

Posel Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Oczywiście skłaniam się ku wersji zaproponowanej przez Biuro Legislacyjne, ale wtedy proponuję, by skreślić słowa „w mieście”, ponieważ na osiedlenie się w mieście dostał zezwolenie arcybiskup, a Ormianie osiedlali się już na całym terytorium, prawda?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Teraz przeczytamy cały akapit uwzględniający poprawki Biura Legislacyjnego i częściowo pana posła. Zobaczymy, co ewentualnie jeszcze należałoby poprawić. „Ustanowienie Lwowa siedzibą biskupstwa ormiańskiego po wsze czasy zezwalało na pełnoprawne osiedlanie się Ormian w mieście, umożliwiało im pozostanie przy swojej wierze...” – jest ogólna zgoda, żeby nie było „w mieście”, dobrze – „osiedlanie się Ormian, umożliwiało im pozostanie przy swojej wierze, praktykowanie jej zgodnie z tradycją i zwyczajami oraz uprawniano arcybiskupa Grzegorza do sprawowania jurysdykcji nad ludnością ormiańską zamieszkałą na terytorium całego Królestwa Polskiego. Nadanie tego przywileju stworzyło istotne podwaliny pod integrację obu narodów w duchu współpracy i poszanowania wzajemnych praw, a następnie uzyskanie przez Ormian statusu pełnoprawnych obywateli Rzeczypospolitej”.

Posel Dariusz Piontkowski (PiS):

Czy potrzebne jest słowo „istotne” przed „podwaliny”? Jak podwaliny, to wiadomo, że to jest podbudowa. Słowo „istotne” jest tutaj niepotrzebnym ozdobnikiem.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, „istotne” usuwamy. Wracamy do początku – „na pełnoprawne osiedlanie się Ormian”. Rozumiem, że rezygnujemy z dookreślenia „w mieście”, bo ono zawęża, ale czy samo „osiedlanie się Ormian” jest zrozumiałe, gdzie, na jakim obszarze? Czy to jest prawidłowo? Tak, możemy tak zostawić.

Posel Dariusz Piontkowski (PiS):

Wydaje się, że tak, bo potem jest mowa o całym Królestwie Polskim, więc w domyśle: terytorium Królestwa.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Możemy przy tym pozostać, dobrze. Tu jeszcze byłaby kwestia „do” przy „podwaliny”, ale nie, to się zmieniło. W tej sytuacji drugi akapit przy uwzględnieniu uzgodnionych poprawek brzmiałby następująco: „Ustanowienie Lwowa siedzibą biskupstwa ormiańskiego po wsze czasy zezwalało na pełnoprawne osiedlanie się Ormian, umożliwiało im pozostanie przy swojej wierze, praktykowanie jej zgodnie z tradycją i zwyczajami oraz uprawniano arcybiskupa Grzegorza” – tu chyba rezygnujemy z przecinka, prawda? –

„do sprawowania jurysdykcji nad ludnością ormiańską zamieszkałą na terytorium całego Królestwa Polskiego. Nadanie tego przywileju stworzyło podwaliny pod integrację obu narodów w duchu współpracy i poszanowania wzajemnych praw, a następnie uzyskanie przez Ormian statusu pełnoprawnych obywateli Rzeczypospolitej”. Rozumiem, że jest już ogólna zgoda co do takiego brzmienia drugiego akapitu. Jeśli nie ma sprzeciwu, to uważam, że drugi akapit został przyjęty.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Proszę o ewentualne poprawki. Proszę bardzo – pan poseł Tadeusz Woźniak.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Proponuję akapitowi trzeciemu nadać brzmienie: „Niewątpliwie, zarówno na przestrzeni wieków, jak i dzisiaj, wzajemne relacje między Polakami i Ormianami mogą być wzorem do naśladowania dla innych państw i narodów”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy po ewentualnym przyjęciu tej poprawki byłaby to cała treść tego akapitu?

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Tak. Zaproponuję jeszcze brzmienie kolejnych dwóch akapitów, a wtedy będzie to stanowiło całość. Tutaj mamy, że niewątpliwie przez setki lat Ormianie zasymilowali się z Polakami i dziś wzajemne relacje itd. Natomiast o pamięci Ormian, którzy oddali życie za Polskę, będzie w kolejnym akapicie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Właśnie chciałem o to zapytać, czy rezygnujemy z zapisu o walce o wolność Polski i o niepodległość?

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

To będzie w dalszej części.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Akapit trzeci byłby jednozdaniowy i w nowym czwartym akapicie byłoby...

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, mogę podać całość do końca.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, żeby było wiadomo, jaki jest zamysł.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Dobrze, czyli akapitowi trzeciemu nadać brzmienie: „Niewątpliwie, zarówno na przestrzeni wieków, jak i dzisiaj, wzajemne relacje...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Przepraszam, a czy musi być słowo „niewątpliwie”? To chyba raczej osłabia.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Myślę, że podkreśla, że nie pozostawia to jakiegokolwiek wątpliwości, że „zarówno na przestrzeni wieków, jak i dzisiaj, wzajemne relacje między Polakami i Ormianami mogą być wzorem do naśladowania dla innych państw i narodów”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, to jest kwestia wyczucia.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Wówczas akapitowi czwartemu i piątemu nadać brzmienie: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podkreśla znaczącą rolę, jaką odegrali Ormianie w historii Polski składając szczególnie hołd tym, którzy oddali życie za jej niepodległość, a także wyrażając wdzięczność wszystkim, którzy dla niej żyli i pracowali jako wierni obywatele. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża przekonanie, że dalsze braterskie współistnienie Polaków i Ormian otworzy kolejne piękne karty wspólnej historii”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. To już byłaby całość. Proszę bardzo państwa posłów w tej sprawie. Proszę bardzo, pan poseł Szymon Giżyński.

Poseł Szymon Giżyński (PiS):

Chciałbym wesprzeć wrażliwość językową pana przewodniczącego, bo to jest ważne sformułowanie to „niewątpliwie”. Jeżeli coś tak się podkreśla w zakresie niewątpliwości, to w zabiegach stylistycznych ukrywa się własne wątpliwości. Tutaj pójdźmy po prostu w kierunku trybu oznajmującego, bez ozdobników. Wtedy jest to tryb twierdzący, całkowicie w roli narratora wszechwiedzącego i orzekającego. Myślę, że to jest figura stylistyczna, która tutaj sprawę załatwia. „Niewątpliwie” jest po prostu niewątpliwie niepotrzebnie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo za taką ocenę sytuacji. Czy jeszcze są uwagi do koncepcji przedstawionej przez pana posła? Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Szanowni państwo, mamy uwagę do akapitu czwartego. W uzgodnieniu z językoznawcami, którzy proponują, aby po wyrazach „jaką odegrali Ormianie w historii Polski” postawić przecinek, żeby domknąć to wtrącenie, a następnie wyrazy „składając” i „wyrażając” zastąpić wyrazami: „i składa”, a potem „wyraża”. „Składając” i „wyrażając” sugeruje, że Ormianie swoją rolę złożyli hołd i wyrazili wdzięczność, a rozumiemy, że ma to się odnosić do Sejmu, czyli: Sejm podkreśla, Sejm składa i Sejm wyraża wdzięczność.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To są uwagi Biura Legislacyjnego do tej nowej koncepcji pana posła, tak?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Do całości, tak, dokładnie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Co do nowego brzmienia akapitu trzeciego to byłoby to jedno zdanie, jeszcze z propozycją, żeby bez słowa „niewątpliwie”. Akapit trzeci brzmiałby: „Zarówno na przestrzeni wieków, jak i dzisiaj, wzajemne relacje między Polakami i Ormianami mogą być wzorem do naśladowania dla innych państw i narodów”. Czy jest zgoda co do tego brzmienia trzeciego akapitu? Jest, czyli rozumiem, że akapit trzeci został przyjęty w tej wersji.

Teraz akapit czwarty. Tutaj proszę Biuro Legislacyjne o korygowanie w trakcie: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podkreśla znaczącą rolę, jaką odegrali Ormianie w historii Polski...”

Legislator Katarzyna Abramowicz:

„i składa szczególnie hołd tym”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Z przecinkiem?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak, z przecinkiem, bo przecinek zamyka wtrącenie: „jaką odegrali Ormianie w historii Polski”. To było konsultowane z językoznawcami.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

„i składa szczególnie hołd tym, którzy oddali życie za jej niepodległość, a także wyraża wdzięczność wszystkim, którzy dla niej żyli i pracowali jako wierni obywatele”. Czy jest zgoda, także odnośnie do tego przecinka przed „i”? Czy są jakieś wątpliwości? Jest zgoda, czyli przyjęlibyśmy akapit czwarty w brzmieniu w koncepcji pana posła Tadeusza Woźniaka i z poprawkami Biura Legislacyjnego. Jeśli nie ma sprzeciwu, to nowy akapit czwarty został przyjęty.

Teraz nowa propozycja brzmienia akapitu piątego: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża przekonanie, że dalsze braterskie współistnienie Polaków i Ormian otworzy

kolejne piękne karty wspólnej historii”. Nie ma uwag, a jednak, proszę bardzo, pan poseł Szymon Giżyński.

Poseł Szymon Giżyński (PiS):

Czy to już jest czas na pytania czy uwagi do całości, czy jeszcze nie?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Był już ten czas. Ewentualnie jak zakończymy piąty akapit, to możemy jeszcze. Do akapitu piątego pan poseł nie ma uwag? Dobrze.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia w nowym brzmieniu akapitu piątego? Nie ma. Akapit piąty został przyjęty. Zanim przyjmiemy cały projekt uchwały, proszę bardzo, pan poseł Szymon Giżyński.

Poseł Szymon Giżyński (PiS):

Uprzejmie dziękuję za dopuszczenie do głosu. Przepraszam, ale z niezawinionych przyczyn spóźniłem się. Chciałem się odnieść do zapisu w akapicie drugim, gdzie jest „ustanowienie Lwowa siedzibą biskupstwa ormiańskiego po wsze czasy zezwalało na pełnoprawne osiedlenie się Ormian w mieście”. Przepraszam, jak to jest w tej chwili?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

W tej chwili nie ma „w mieście”. Mamy: „na pełnoprawne osiedlanie się Ormian, umożliwiał im pozostanie przy swojej wierze”.

Poseł Szymon Giżyński (PiS):

Rozumiem. To, co państwo zmienili, nie dotyczy mojego konceptu. Chciałbym zaakcentować to erygowanie biskupstwa ormiańskiego i moim zdaniem szyk powinien być inny: „Ustanowienie Lwowa po wsze czasy siedzibą biskupstwa ormiańskiego”. To jest mocniejsze w sensie ideowym i przekazu pewnych wartości. Z tego dopiero wynikała możliwość osiedlenia się Ormian w mieście, natomiast „po wsze czasy ustanowienie Lwowa siedzibą biskupstwa ormiańskiego”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tylko tutaj pytanie do pana posła wnioskodawcy. Czy „po wsze czasy” ma się odnosić do ustanowienia biskupstwa czy do osiedlania się Ormian?

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Ustanowienie biskupstwa po wsze czasy.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. W takim razie poprawka pana posła Szymona Giżyńskiego jest zasadna.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Trzeba by jeszcze dokładnie przepatrzyć nowe brzmienie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

„Ustanowienie Lwowa po wsze czasy siedzibą biskupstwa ormiańskiego zezwalało na pełnoprawne osiedlanie się Ormian” – tak by to brzmiało po poprawce pana posła. Czy Biuro Legislacyjne? Nie ma uwag. Rozumiem, że możemy powrócić do drugiego akapitu, skoro jeszcze nie przyjęliśmy całego projektu i wprowadzić taką poprawkę. Rozumiem, że jest zgoda, nie ma sprzeciwu wobec tej poprawki, korekty w akapicie drugim. Nie ma, czyli przyjmujemy.

Kto jest za przyjęciem pozytywnej opinii do projektu uchwały w sprawie upamiętnienia 650. rocznicy nadania przez króla Kazimierza Wielkiego przywileju dla Ormian w Polsce? (10) Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję bardzo. Projekt uchwały jednogłośnie został pozytywnie zaopiniowany.

Teraz musimy wybrać posła sprawozdawcę. Proszę o propozycje. Proszę bardzo państwa posłów o zgłoszenie propozycji posła sprawozdawcy. Zatrzymaliśmy się w chyba najmniej kontrowersyjnym punkcie obrad. Jeszcze raz. Proszę o uwagę państwa posłów. Proszę o zgłaszanie propozycji posła sprawozdawcy.

Posel Dariusz Piontkowski (PiS):

Widzę, że pan poseł Szymon Giżyński, który angażował się w pracę nad treścią, chętnie by był sprawozdawcą Komisji.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są inne zgłoszenia? Nie ma. Czy pan poseł Szymon Giżyński zgadza się przyjąć ten obowiązek i zaszczyt zarazem? Dobrze, dziękuję bardzo. Czy jest zgoda, żeby pan poseł Szymon Giżyński był posłem sprawozdawcą? Jest. Dziękuję bardzo, jest wybrany poseł sprawozdawca. Dziękujemy bardzo panu posłowi Tadeuszowi Woźniakowi za przedstawienie projektu uchwały. Dziękujemy bardzo za zgodną pracę.

Przechodzimy do projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego w 150. rocznicę urodzin i 80. rocznicę śmierci. Proszę bardzo pana posła Bartłomieja Wróblewskiego o przedstawienie i uzasadnienie projektu uchwały. Proszę bardzo, panie pośle.

Posel Bartłomiej Wróblewski (PiS) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałbym przedstawić projekt uchwały upamiętniającej postać niezwykłą – generała Józefa Dowbor-Muśnickiego.

Dowbor-Muśnicki pochodził z rodziny szlacheckiej o korzeniach litewskich. Urodził się w Garbowie koło Sandomierza w 1867 r. Niedawno obchodziliśmy właśnie 150. rocznicę jego urodzin. Przez wiele lat służył w armii rosyjskiej, gdzie doszedł do wysokiego stopnia generała-lejtnanta.

Najbardziej istotne wydarzenia – z naszego punktu widzenia – miały miejsce po rewolucji lutowej. Wówczas Naczelny Polski Komitet Wojskowy powierzył mu misję stworzenia polskiego wojska w Rosji – I Korpusu Polskiego w Rosji. Te oddziały odegrały pewną rolę, nawet znaczną rolę, dla odtwarzania się w ogóle polskiego wojska. Uczestniczyły w walkach z bolszewikami po rewolucji październikowej, zdobyły twierdzę Bobrujsk, co było największym sukcesem wojskowym.

Później generał Józef Dowbor-Muśnicki na prośbę Naczelnej Rady Ludowej i w porozumieniu z naczelnikiem państwa Józefem Piłsudskim został dowódcą powstania wielkopolskiego. Zorganizował czy kontynuował organizację Armii Wielkopolskiej, która pod jego dowództwem osiągnęła imponujący stan liczebny, bo 100 tysięcy żołnierzy. Doprowadził do zwycięstwa powstanie wielkopolskie. Zarówno osiągnięcia i zasługi dotyczące organizacji wojska polskiego w Rosji, jak i dowództwo powstania wielkopolskiego są takimi wydarzeniami, które powinny zostać przypomniane przy tej okazji. W czasie II Rzeczypospolitej był już żołnierzem w stanie spoczynku. Osiadł pod Poznaniem. Mieszkał w miejscowości Lusowo, obecnie jest to gmina Tarnowo Podgórne. Był przyjacielem młodzieży. Patronował dwóm elitarnym korporacjom akademickim: korporacji „Lechia” w Poznaniu, korporacji „Batoria” we Lwowie.

Myślę, że przy tej okazji warto także wspomnieć, o czym także jest mowa w tekście uchwały, że generał Józef Dowbor-Muśnicki był ojcem dwóch córek, z których jedna jako jedyna kobieta zginęła w Katyniu. Była to Agnieszka Dowbor-Muśnicka. Druga córka zaangażowana w konspirację po zdekonspirowaniu została rozstrzelana przez Niemców w Palmirach.

Myślę, że jest to wystarczające uzasadnienie projektu uchwały.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi za przedstawienie projektu i za tę inicjatywę, bardzo cenną. Rzeczywiście rzadko w takich projektach uchwał dodaje się fragment dotyczący rodziny, ale w tym przypadku jest to bardzo uzasadnione. Jest to bardzo trafne i bardzo dobrze, że znalazł się akapit na temat córek ze względu na ich poświęcenie dla Polski i oddanie życia za niepodległość.

Teraz otwieramy ogólną debatę o projekcie. Zgłaszał się pan poseł Dariusz Piontkowski.

Posel Dariusz Piontkowski (PiS):

Przede wszystkim chciałbym podziękować wnioskodawcom, bo Dowbor-Muśnicki to postać ważna w naszej historii, a troszkę zapomniana, być może dlatego, że Rzeczypospolitej jeszcze nie było w okresie I wojny światowej i duża część wydarzeń, które

miała miejsce w tamtym okresie, nie jest znana szerszemu gronu, a dowborczycy odegrali potem istotną rolę w naszej historii. Dobrze, byśmy uczcili tego człowieka, który być może w Wielkopolsce jest dobrze rozpoznawany, ale w innych częściach Polski nie. Dobrze, byśmy przypomnieli tę ważną dla naszej historii postać.

Jeśli chodzi o córki, to wydaje mi się, że nieco inaczej należałoby sformułować te akapity, ponieważ wymienienie córek i ich zasług chyba świadczy o pewnej postawie patriotycznej, jaka była w domu i należałoby to powiązać z postacią generała Dowbor-Muśnickiego w taki sposób, aby wykazać, że nie tylko swoim działaniem, ale także sposobem wychowania swoich córek przekazywał wartości patriotyczne. Nie chodzi tylko o ich wymienienie, że te córki coś zrobiły i zginęły. To tylko tak na marginesie. Uważam, że to bardzo dobry pomysł i warto, by Sejm podjął taką uchwałę przez aklamację – to podkreślam. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Rzeczywiście przy szczegółowej pracy nad projektem przy czwartym akapicie można rozważyć jakieś drobne uzupełnienie, jakby wprowadzenie do wątku, który jest przedstawiony w czwartym akapicie.

Czy są jeszcze jakieś ogólne uwagi odnośnie do projektu uchwały? Jeśli nie, to myślę, że zakończymy pierwsze czytanie. Oczywiście nie ma wniosku o odrzucenie.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu uchwały. Czy są uwagi do tytułu uchwały? Proszę bardzo. Jeśli nie ma, to czy jest zgoda... Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Bartłomiej Wróblewski (PiS) – spoza składu Komisji:

Miałbym pytanie językowe, bo moja intuicja językowa byłaby taka – nie wiem, czy w taki sposób powinien być zapisany myślnik rozdzielający dwa człony nazwiska. Tak, krótko mówiąc bez spacji.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak, my poprawimy.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Bez spacji, dobrze. Nasunęła mi się uwaga. Ponieważ to jest tytuł uchwały, to czy nie byłoby lepiej, żeby nie było skrótu „gen.” tylko „generała”. Czy nie mogłoby być tu całe słowo?

Głos z sali:

I tak wszyscy wiedzą, o co chodzi.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, wiedzą, o co chodzi, ale nawet w czytaniu przez aklamację będzie: „pamięci gen. Józefa”? Raczej „pamięci generała” będzie czytane, tak rozumiem, to może przyjmijmy, żeby było „generała”. Czy jest zgoda na przyjęcie tytułu z tymi drobnymi poprawkami? Jest.

Przechodzimy do pierwszego akapitu. Proszę bardzo o uwagi i poprawki. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W pierwszym akapicie mamy kilka uwag. Pierwsza uwaga dotyczy dodania wyrazu „Imperium” do nazwy „armii Imperium Rosyjskiego”, bo wydaje się, że tutaj tego zabrakło. Następna uwaga dotyczy zamiany wyrazu „dosłużył”, ponieważ wcześniej mamy „służył w Armii”, na „doszedł do wysokiego stopnia – generała-lejtnanta”. Ostatnia uwaga dotyczy dodania cyfry rzymskiej: „I Korpusu Polskiego”, ponieważ tak brzmiała pełna nazwa tego korpusu.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, słuszne uwagi, chyba że była inna intencja. W projekcie faktycznie było „Armii Rosyjskiego”, więc brakuje tego „Imperium”, chyba że miało być „armii rosyjskiej” albo jeszcze jakoś inaczej. Proszę bardzo, pan poseł Dariusz Piontkowski i potem pan poseł Szymon Giżyński.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Nie jestem pewny, czy przy „Imperium Rosyjskim” czy „armii rosyjskiej” słowo „armii” powinno być dużą literą, bo armia Imperium Rosyjskiego to raczej nie jest nazwa własna,

więc słowo „armia” powinno być napisane małą literą. Jeśli „Imperium Rosyjskiego” potraktujemy jako nazwę własną, to wtedy oczywiście dużymi literami. To taka uwaga, myślę, że warto ją zastosować.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Bartłomiej Wróblewski (PiS) – spoza składu Komisji:

Szczerze powiedziawszy, nie wiem, czy nie należałoby napisać w „armii rosyjskiej”.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Wtedy małymi literami, bo to nie jest nazwa własna.

Poseł Bartłomiej Wróblewski (PiS) – spoza składu Komisji:

Małymi literami, bo to nie jest nazwa własna.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Biuro Legislacyjne słusznie tutaj uzupełniło, bo był taki nieprecyzyjny zapis: „Armii Rosyjskiego”. Po prostu był błąd w projekcie. Jeżeli natomiast byłaby poprawka pana posła w innym kierunku, żeby było „w armii rosyjskiej”, to ten problem można by rozwiązać w taki sposób.

Poseł Bartłomiej Wróblewski (PiS) – spoza składu Komisji:

Jeżeli jest zgoda, to może rzeczywiście napisać małą literą: „armii rosyjskiej”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Teraz pytanie o tę poprawkę Biura Legislacyjnego: „gdzie doszedł do wysokiego”?

Poseł Bartłomiej Wróblewski (PiS) – spoza składu Komisji:

Pozostałe propozycje są bardzo trafne.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

I „I Korpusu” też, tak? Dobrze. Czy jest zgoda na przyjęcie... Przepraszam, wcześniej zgłaszał się pan poseł Szymon Giżyński. Proszę bardzo.

Poseł Szymon Giżyński (PiS):

Taka moja sugestia dotycząca sformułowania „w majątku Garbów koło Sandomierza”. Językoznawcy uważają, że najbardziej adekwatne i zręczne określenie takiej zależności miejscowości blisko miejscowości, mniejsza koło większej, jest „Garbów pod Sandomierzem”. Jeżeli państwo nie mają nic przeciwko temu, to „Garbów pod Sandomierzem”. Jest to może troszkę starsza wersja, ale bardzo...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy to jest ten sam Garbów Zawiszy Czarnego? To tak na marginesie. Czy jest jakaś opinia Biura Legislacyjnego co do tego sformułowania? Nie ma.

Poseł Szymon Giżyński (PiS):

Jeśli zajmujemy się przecinkami, to prosiłbym o uwagę w trzech miejscach. Po wyrazach „w rodzinie ziemiańskiej” niektórzy postawiliby przecinek: „wywodzącej się ze starego litewskiego”. Nie? Nie potrzeba, to nie potrzeba.

Czy w zdaniu: „W 1917 r. po rewolucji lutowej” nie ma tutaj klasycznego wtrącenia: „z inicjatywy Naczelnego Polskiego Komitetu Wojskowego”? Nie potrzeba przecinków?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Jeśli nie są konieczne, jeśli to jakoś nie zmienia treści, to może lepiej nie nadużywać przecinków. Uwzględniamy „pod Sandomierzem”, a przecinki zostawiamy na inną okazję. Dobrze. Mielibyśmy następujący zapis: „Józef Dowbor-Muśnicki urodził się dnia 25 października 1867 r. w majątku Garbów pod Sandomierzem w rodzinie ziemiańskiej wywodzącej się ze starego litewskiego rodu Dowborów. Przez wiele lat służył w armii rosyjskiej, gdzie doszedł do wysokiego stopnia – generała-lejtnanta. W 1917 r. po rewolucji lutowej z inicjatywy Naczelnego Polskiego Komitetu Wojskowego został mianowany organizatorem i dowódcą I Korpusu Polskiego w Rosji”. Rozumiem, że nie ma sprzeciwu wobec takiego brzmienia pierwszego akapitu i pierwszy akapit został przyjęty.

Przechodzimy do akapitu drugiego. Proszę bardzo o uwagi czy ewentualne poprawki. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W drugim akapicie mamy propozycję, aby zrezygnować z wyrazu „zdobywając” i zapisać ten fragment następująco: „odniósł szereg zwycięstw, m.in. pod koniec stycznia 1918 r. zdobył twierdzę w Bobrujsku”, zrezygnować w tym miejscu z przecinka, „bronioną przez kilkutyśieczną załogę bolszewicką”. W kolejnym zdaniu proponujemy zapisać wyraz „korpus” małą literą.

Posel Bartłomiej Wróblewski (PiS) – spoza składu Komisji:

Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Czy są jeszcze inne uwagi do tego akapitu? Proszę bardzo, pan poseł Bogusław Sonik.

Posel Bogusław Sonik (PO):

Przepraszam, ale dopiero teraz sprawdziłem. Uwaga do poprzedniego akapitu. Garbów ma 120 km do Sandomierza, więc...

Głos z sali:

Ani koło, ani pod.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To trzeba zbadać, bo może jest jeszcze drugi Garbów. Myślę, że trzeba dokładnie sprawdzić, czy nie istnieje jeszcze jakiś Garbów, który jednak jest pod Sandomierzem i na końcu prac wrócimy do tego problemu. Zależy z jakiej perspektywy – z bardzo odległej to może nie byłoby daleko, ale to słuszna uwaga, że tu może być problem.

Czy są jeszcze uwagi do drugiego akapitu? Na marginesie dodam, że może byłoby zręcznie, gdyby było „Po zamachu bolszewickim” a nie „Po rewolucji październikowej”, ale później jest o „władzy bolszewickiej” i potem o „bolszewikach”, więc pewnie musi zostać ta „rewolucja październikowa”, choć to nie brzmi najlepiej. To tak na marginesie.

Jeśli nie ma innych uwag, to czy jest zgoda na...

Posel Dariusz Piontkowski (PiS):

Zgadzam się, że to jest niezręczne, więc może „Po rewolucji bolszewickiej gen. Józef Dowbor-Muśnicki nie podporządkował się władzy rewolucyjnej”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To już chyba wiele tutaj nie poprawi. Tamten Garbów też istnieje, tak? Jeśli tak, to dobrze, nie musimy wracać do pierwszego akapitu.

W tym drugim przypadku to już chyba nie wybrniemy z tej nieszczęsnej „rewolucji”. Jeśli chodzi o inne poprawki Biura Legislacyjnego, to rozumiem, że jest zgoda i rozumiem, że nie ma sprzeciwu wobec przyjęcia drugiego akapitu wraz z poprawkami Biura Legislacyjnego.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Czy są uwagi i poprawki do trzeciego akapitu? Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W trzecim akapicie proponujemy przenieść tytuł naczelnik państwa przed nazwisko Józefa Piłsudskiego, bo jak rozumiemy, chodzi tutaj o Józefa Piłsudskiego, a nie kogoś innego naczelnika. W nazwie „Naczelna Rada Ludowa” wyraz „ludową” również należy zapisać wielką literą. Proponujemy, by początek drugiego zdania brzmiał: „jego zasługą było zorganizowanie blisko 100-tysięcznej Armii Wielkopolskiej”. W ostatnim zdaniu zamiast „Przeprowadził integrację” proponujemy: „Połączył Armię Wielkopolską z Wojskiem Polskim, a po scaleniu pozostał na stanowisku dowódcy”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Myślę, że to cenne poprawki. Proszę bardzo jeszcze państwa posłów: Czy są jakieś uwagi do trzeciego akapitu? Jeśli nie ma, to rozumiem, że jest zgoda

na przyjęcie trzeciego akapitu w proponowanym brzmieniu z poprawkami Biura Legislacyjnego.

Przechodzimy do akapitu czwartego i chyba tutaj pan poseł Dariusz Piontkowski.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Mam propozycję, żeby wstawić jakieś zdanie łączące, bo tak naprawdę informacje o córkach generała nijak się nie wiążą z pozostałą częścią uchwały, więc może np. takie zdanie – na gorąco pomyślane: „Patriotyczne wartości, jakim hołdował generał, znalazły potwierdzenie w postawach jego córek” i potem: „Starsza córka” itd.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, bardzo trafnie i zgrabnie. Rozumiem, że jest akceptacja tego zdania, ale jeszcze Biuro Legislacyjne, rozumiem, że ma poprawki. Proszę bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Proponujemy zapisać wyraz „generała” małą literą i zrezygnować z przecinka po tym wyrazie. Proponujemy również dodanie imienia i nazwiska młodszej córki generała w drugim zdaniu: „Młodsza córka Agnieszka Dowbor-Muśnicka działała w czasie okupacji w Organizacji Wojskowej”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, bardzo słusznie, żeby druga córka nie była tu anonimowa. To bardzo potrzebne uzupełnienie.

Czy są jeszcze uwagi do zmienionego i uzupełnionego akapitu czwartego? Jeśli nie, to rozumiem, że jest zgoda. Nie ma sprzeciwu wobec przyjęcia akapitu czwartego w nowym brzmieniu.

Przechodzimy do ostatniego akapitu, akapitu piątego. Proszę bardzo. Biuro Legislacyjne, proszę.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Proponujemy, aby ostatni akapit nawiązywał do tytułu uchwały. Uchwała ma tytuł: „w sprawie uczczenia pamięci”, więc ostatnie zdanie mogłoby brzmieć następująco: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej pragnie uczcić pamięć o gen. Józefie Dowbor-Muśnickim i jego dokonaniach”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze uwagi państwa posłów? Proszę bardzo.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Idąc za przykładem pana przewodniczącego, chyba znowu „generale” pełnym słowem, że jeżeli przez aklamację, to by dało się normalnie przeczytać.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Myślę, że tak, jak najbardziej. Czy jeszcze są uwagi? Czy pan poseł wnioskodawca chciałby coś tutaj w ostatnim słowie? Ostatnie słowo to jeszcze nie teraz.

Poseł Bartłomiej Wróblewski (PiS) – spoza składu Komisji:

Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jest zgoda na przyjęcie akapitu piątego w zaproponowanym brzmieniu z poprawkami? Tak.

Kto jest za przyjęciem pozytywnej opinii do projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci generała Józefa Dowbor-Muśnickiego w 150. rocznicę urodzin i 80. rocznicę śmierci? (11) Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Nie ma, czyli rozumiem, że projekt został zaopiniowany pozytywnie jednogłośnie.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Ten wniosek o aklamację. Nie wiem, czy jako Komisja możemy wnioskować o coś takiego, czy nie ma takiego zwyczaju.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Praktyka trochę się zmieniła. Generalnie uchwały przyjmowane w drodze aklamacji, tak jak powiedział pan poseł, powinny być uchwałami przyjętymi wspólnie przez Prezydium Sejmu, zaakceptowanymi. Natomiast jeżeli mamy do czynienia z tego typu uchwałą, to oczywiście w trakcie drugiego czytania można po prostu złożyć wniosek o aklamację jako sposób głosowania.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Rozumiem. Chyba możemy wnioskować o taki sposób głosowania w sprawozdaniu Komisji?

Legislator Piotr Podczaski:

Sprawozdawca Komisji może złożyć taki wniosek w trakcie drugiego czytania.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To na pewno, ale czy Komisja może złożyć taki wniosek do Marszałka Sejmu po posiedzeniu?

Legislator Piotr Podczaski:

W inny sposób niż poprzez wyrażenie woli przez sprawozdawcę – chyba nie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, to wskazujemy, żeby poseł sprawozdawca tak uczynił. Proszę bardzo, pan poseł Jacek Świat.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Do tej pory praktyka była taka, zresztą przeszedłem to na poprzedniej sesji, że podczas trzeciego czytania sprawozdawca zostaje wywołany i odczytuje cały tekst uchwały. Wtedy jest to z zachowaniem procedur, że jest to projekt komisyjny, a jednocześnie ma formę aklamacji.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

W trakcie wypowiedzi poseł sprawozdawca chyba nawet zwraca się o przyjęcie przez aklamację. Wypowiada tę formułę.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Zwraca się, posłowie wstają i ma to wszystkie cechy aklamacji, a jednocześnie zachowana jest procedura. Myślę, że to jest bardzo zręczne, przy czym trzeba się umówić z marszałkiem, żeby na samym początku po prostu wywołał sprawozdawcę.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. W tej sytuacji musimy jeszcze wybrać sprawozdawcę. Proszę bardzo o zgłoszenia. Proszę bardzo, pan poseł Szymon Giżyński.

Poseł Szymon Giżyński (PiS):

Szczególnie aktywnego w tej debacie proponuję pana posła Dariusza Piontkowskiego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są inne zgłoszenia? Nie ma. Czy pan poseł Dariusz Piontkowski wyraża zgodę?

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy jest zgoda państwa posłów, zgoda Komisji? Jest, dziękuję bardzo. W takim razie mamy posła sprawozdawcę. Mamy też sugestie do posła sprawozdawcy, żeby dopilnował sprawy aklamacji. Dziękuję bardzo wszystkim państwu za udział w posiedzeniu i za zgodną pracę. Zamykam posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu.